

**UCHWAŁA NR XIV/105/11
RADY MIEJSKIEJ W GRODKOWIE**

z dnia 28 grudnia 2011 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grodków na 2012 rok

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.) Rada Miejska w Grodkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grodków na 2012 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodkowa.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Grodkowie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Dariusz Gajewski

Wstęp

W dzisiejszych czasach narkomania to nie tylko subkultura, to moda narkotykowa, która przebiega zgodnie z zachodzącymi w niej trendami. Młodzi ludzie, swobodnie dokonują wyborów między dostępnymi używkami – alkoholem, nikotyną i narkotykami. W temacie narkotyków są bardzo dobrze zorientowani, co do ich działania, wiedzą gdzie i od kogo można je kupić, znają ich cenę, co jest modne a od czego się już odchodzi. Z pojęć związanych z narkotykami można stworzyć słownik nowej gwary. Każdy środek, czynność, stan umysłu miałby w nim swoje odniesienie. To żywy, ciągle zmieniający się język, którym nie posługują się osoby z marginesu społecznego, to słowa, których codziennie używają tysiące młodych ludzi. Moda na zażywanie narkotyków narasta z każdym rokiem.

Powszechność narkotyków wcześniej była problemem głównie dużych miast, dzisiaj są obecne w miasteczkach, a nawet na wsiach, gdzie docierają dilerzy narkotykowi. Substancje psychoaktywne są w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach średnich i wyższych uczelniach. Wszegobecne są na dyskotekach, wszelkich imprezach młodzieżowych. Zażywają je również ludzie na stanowiskach urzędniczych, zajmujący dobrą pozycję w renomowanych firmach oraz posiadający wyższe wykształcenie. Stosują je w trakcie przerwy w pracy, w trakcie wykładów itp.

Coraz większego znaczenia nabierają problemy zdrowotne będące wynikiem okazjonalnego używania narkotyków.

Problem narkomanii jest szczególnie istotny wśród młodzieży, gdyż obecnie do „zarażenia narkomania” dochodzi coraz częściej już w szkole podstawowej, nastolatek wówczas przeżywa kryzys tożsamości. Kryzys ten oznacza załamanie się pewnej rzeczywistości, jest to bowiem okres gwałtownych zmian fizycznych i psychicznych, jakich doświadcza młody człowiek. W miarę prosty świat dziecka zaczyna się wtedy rozpadać, coraz mniej jest w nim miejsca na bez troskie zabawy, pojawiają się obowiązki i odpowiedzialność za to co się robi. Nastolatek przestaje wierzyć bezkrytycznie w to, co mówią dorośli. Chce mieć własne zdanie i poglądy. Ogromnie ważnym elementem wchodzenia w dorosłość młodego człowieka jest głęboka więź z rodzicami, ponieważ stosunki z rodzicami mają istotny wpływ na wybory życiowe, a nieefektywna komunikacja wewnątrzrodzinna może przyspieszać zaangażowanie dziecka w narkotyki.

Bardzo istotne w zapobieganiu narkomanii jest uświadamianie, jakie ryzyko niesie za sobą sięgnięcie po narkotyk. Konieczna jest przede wszystkim skuteczna profilaktyka, która dotyczy zapobiegania zidentyfikowanym i spodziewanym zagrożeniom poprzez przedsięwzięcie działań mających na celu niedopuszczenie do negatywnie ocenianych przekształceń istniejącego stanu rzeczy.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.). Ustawa ta określa zadania dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, w tym również dla samorządu gminy jako zadanie własne realizowane oraz dla szkół wyższych, zakładów opieki zdrowotnej i innych jednostek organizacyjnych działających w dziedzinie ochrony zdrowia, jednostek wojskowych i policji, klubów sportowych, zakładów poprawczych, aresztów śledczych i zakładów karnych, ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, środków masowego przekazu.

W wykonaniu zadań mogą uczestniczyć także organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe, medyczne, samorządy zawodowe, rodziny osób uzależnionych oraz grupy samopomocy osób uzależnionych i ich rodzin.

Zadania w w/w zakresie samorząd gminy realizuje na podstawie opracowanego Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii uchwalonego przez radę gminy, który stanowi merytoryczne i organizacyjne ramy dla realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem wskazanych priorytetów i wynikających celów.

I Diagnoza w obszarze uzależnienia od narkotyków.

Zjawisko używania różnych środków psychoaktywnych wśród młodych ludzi jest przedmiotem badań i analiz specjalistów na całym świecie. Wszelkie doniesienia publikowane w tym zakresie w ostatnich latach dokumentują przede wszystkim, stały wzrost wskaźników rozpowszechniania, pojawienie się nowych substancji i sposobów ich używania, coraz bardziej wyszukane sposoby docierania do klientów. Dynamika zjawiska wymaga nie tylko stałego jego monitorowania, ale także podejmowania badań, które identyfikowałyby właściwości i czynniki sprzyjające sięganiu po narkotyki bądź chroniące przed tymi doświadczeniami.

W Polsce źródłem danych na ten temat są:

statystyki instytucji reagujących na problem (lecznictwo, policja itp.);

badania ankietowe na próbach reprezentatywnych mieszkańców lub wyróżnionych grup,

badania metodami jakościowymi wśród wyróżnionych kategorii, np. młodzieży szkolnej lub osób używających narkotyków w sposób rodzący poważne problemy.

W 2009 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe (metodą ankiety audytoryjnej) wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z terenu gminy Grodków. Badaniu zostało poddanych 800 uczniów grodkowskich szkół z VI klas szkół podstawowych, II klas szkół gimnazjalnych oraz klas II szkół ponadgimnazjalnych. 50% w badanej próbie stanowiły dziewczęta, natomiast pozostałe 50% - chłopcy.

Badanie miało na celu poznanie skali m.in. używania środków odurzających (w tym „dopalaczy”) wśród dzieci i młodzieży z miasta Grodkowa. Poniżej prezentujemy wyniki badań:

* Pierwsze próby z narkotykami odbyło już 15% badanych uczniów. 82% deklaruje, że nigdy nie zażywali narkotyków czy środków odurzających.

* Inicjacja narkotykowa częściej dotyczyła chłopców: 18% z nich przyznało, że zażywali narkotyki. Wśród dziewcząt odsetek ten był na poziomie 12%.

* Jak można było również oczekiwać, odsetek uczniów, którzy przeszli już pierwszy kontakt z narkotykami, rośnie wraz z rodzajem szkoły. W szkołach podstawowych odsetek uczniów, którzy już sięgnęli po narkotyki wynosi 2%, w gimnazjach 9%, natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych już 27% przyznaje, że doświadczył kontaktu z narkotykami.

* Wśród uczniów, którzy nigdy nie zażywali narkotyków, 74% nie planuje podjęcia takich prób w przyszłości. Chęć spróbowania narkotyków wyraziło 5% uczniów, natomiast aż 21% wahało się.

* 74% dziewcząt i 76% chłopców nie planuje próbować narkotyków. Chęć sięgania po narkotyki deklarowało zaledwie 4% dziewcząt, ale już 7% chłopców. Odsetek „niezdecydowanych” wynosił 22% wśród dziewcząt i 17% wśród chłopców.

*Uczniowie szkół podstawowych byli najbardziej zdecydowani, jeśli chodzi o sięganie po narkotyki – 86% nie planuje tego zrobić. W gimnazjach ten odsetek wynosił 72%, a w szkołach ponadgimnazjalnych – 72%. Jednocześnie wśród najstarszych uczniów 9% chciałoby w przyszłości spróbować narkotyków, a 18% waha się. Wśród gimnazjalistów co prawda tylko 3% jest przekonanych, że chcą sięgnąć po narkotyki, ale aż 25% wybrało odpowiedź „nie wiem”.

*Inicjacja narkotykowa odbywała się przeważnie w wieku powyżej 15 lat – wg 46% uczniów. 39% miało wtedy 13 – 15 lat. Pozostałe kategorie były znacznie rzadsze.

W przypadku uczniów obu płci wiek sięgania po narkotyki to powyżej 13 lat. Przy czym można zauważyć, iż wśród dziewcząt 40% miało wtedy więcej niż 15 lat, tyle samo % 13- 15 lat. Dla chłopców natomiast te odsetki wynosiły odpowiednio 39% i 30%. Ponadto 14% dziewcząt zażywało narkotyki mając 10-12 lat, 9% chłopców – mniej niż 10 lat.

*Odpowiedzi uczniów z różnych rodzajów szkół wskazują na znaczne różnice. W szkołach podstawowych 43% uczniów, którzy spróbowali narkotyków, miało wtedy mniej niż 13 lat. W gimnazjach wiek inicjacji

narkotykowej to w zdecydowanej większości – 63%, powyżej 15 lat. Natomiast uczniowie szkół ponadgimnazjalnych po narkotyki sięgnęli mając w większości więcej niż 15 lat – 46%.

* Miejsca inicjacji narkotykowej uczniów były bardzo zróżnicowane. Dla 24% było to podwórko, dla 21% impreza, dla 24% zabawa szkolna, a dla 17% - dyskoteka.

* Zdecydowanie przeważającym powodem, dla którego uczniowie sięgnęli po narkotyki, była ciekawość – twierdzi tak aż 85% uczniów. Dla 31% była to chęć lepszej zabawy, a dla 10% nuda. Kłopoty w domu i szkole, stres czy potrzeba przynależności do grupy to marginalne powody sięgania po narkotyki.

* Pierwszy narkotyk, po jaki sięgali uczniowie to zdecydowanie najczęściej marihuana (nazywana również „trawką” czy „ziołem”) – taką odpowiedź wskazało 36 uczniów. Znacznie rzadziej były to konopie indyjskie czy amfetamina:

Natomiast jeśli chodzi o obecną sytuację, 51% uczniów nie zażywa narkotyków. Pozostali najczęściej sięgają właśnie po marihuanę lub haszysz (44%), rzadziej alkohol z marihuaną (24%) czy amfetaminę (22%).

* Wśród uczniów, którzy zażywali narkotyki, 39% twierdzi, że zrobiło to tylko raz w życiu. 41% sięga po nie rzadziej niż raz w miesiącu, 11% kilka razy w miesiącu, a 9% nawet 2 razy w tygodniu i częściej.

* Uczniowie gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych sięgnęli po narkotyki tylko raz w życiu (60% gimnazjalistów i 42% uczniów szkół ponadgimnazjalnych) albo robią to rzadziej niż raz w miesiącu (odpowiednio 24%, 41%).

* 67% uczniów zażywających narkotyki nie odczuwa z tego powodu żadnych skutków. 6% przyznaje, że były one przyczyną problemów z policją, a po 8% ma czarne myśli, źle się czuje ze sobą czy ma problemy ze zdrowiem.

* Wśród dziewcząt 100% deklaruje, że nie odczuwa żadnych skutków zażywania narkotyków, ale jednocześnie 8% przyznało, że z tego powodu pojawiły się problemy z Policją. 65% chłopców nie odczuwa skutków zażywania narkotyków, natomiast po 7% chłopców ma problemy ze zdrowiem, źle się czuje ze sobą lub ma czarne myśli. *23% uczniów przyznaje, że narkotyki są dostępne w ich szkołach. 30% twierdzi, że ich szkoła jest wolna od narkotyków, a kolejne 44% uczniów wybrało odpowiedź „nie wiem”:

Natomiast w odsetek uczniów przyznających, że narkotyki są dostępne w ich szkole, rośnie wraz z rodzajem szkoły. W podstawówkach twierdzi tak 9% uczniów, w gimnazjach – 18%, natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych 36%, że narkotyki są dostępne na terenie ich szkoły.

*Analizując zagadnienie miejsc, w których, zgodnie z przekonaniem uczniów, można zaopatrzyć się w narkotyki, wyraźnie rysują się dwie tendencje-rosnący odsetek uczniów twierdzących, że najlepszym miejscem na zakup narkotyków jest szkoła. Odsetek ten rośnie z 1% w szkołach podstawowych do 10% w szkołach ponadgimnazjalnych. Natomiast odsetek uczniów twierdzących, że można zakupu dokonać na podwórku rośnie z 6% w szkołach podstawowych do 16% w szkołach ponadgimnazjalnych.

* 60% badanych uczniów wyraża przekonanie, że narkotyków nie należy nawet próbować. 18% twierdzi, że jest to indywidualna sprawa każdego człowieka, a 15% ostrzega, że narkotyki uzależniają. 7% mówi, że „wszystko jest dla ludzi”.

*Chłopcy częściej niż dziewczęta przyznały, że narkotyków nie należy nawet próbować- odsetki wynosiły odpowiednio 61% i 56%. Odsetek uczniów twierdzących, że narkotyków nie należy próbować, jest najwyższy wśród najmłodszych uczestników badania – aż 70% uczniów szkół podstawowych wyraziło takie zdanie. W gimnazjach odsetek ten maleje do 64%, a w szkołach ponadgimnazjalnych – do 48%.

DOPALACZE

* Do zażywania „dopalaczy” przyznało się 8% uczniów. 64% twierdziło, że nigdy ich nie próbowało.

* Chłopcy wykazywali się częstszym kontaktem z „dopalaczami” – zażywało je 9% chłopców i 7% dziewcząt.

* Zażywanie „dopalaczy” nie jest zjawiskiem bardzo zróżnicowanym ze względu na rodzaj szkoły. Kontakt z nimi deklarowało 5% uczniów szkół podstawowych, 6% uczniów gimnazjów i 12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Najmłodszy uczniowie (59%), nie wiedzą co to w ogóle jest. Wśród gimnazjalistów brak wiedzy na ten temat deklaruje 60% uczniów, a w szkołach ponadgimnazjalnych – 70%.

* 42% uczniów, którzy zażywali „dopalacze”, zrobiło to raz w życiu. 37% czyni to rzadziej niż raz w miesiącu, 9% kilka razy miesiącu, a 12% 2 razy w tygodniu i częściej.

* Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, którzy sięgnęli po „dopalacze” najczęściej zrobili to tylko raz w życiu – 56%. Młodszy uczniowie rzadziej wybierali tę odpowiedź – 30% gimnazjalistów i 17% uczniów szkół podstawowych.

* Analiza odpowiedzi uczniów na pytanie o wskazanie znanych im „dopalaczy” pozwala stwierdzić, że są to substancje faktycznie znane niewielkiej części uczniów. Większość myli je z narkotykami czy napojami energetyzującymi, a nawet sterydami.

* Wśród uczniów 40% nie wie, czy „dopalacze” można zakupić w ich mieście. 14% przyznaje, że mogłoby się tego dowiedzieć, a 9% zna miejsca, w których można kupić „dopalacze” – z czego 9% na terenie miasta.

* Trzech uczniów na czterech (72%) deklaruje, że nie używa „dopalaczy”, ponieważ są one tak samo szkodliwe jak narkotyki. 8% uczniów nie używa „dopalaczy”, ponieważ ich nie lubi, 4% ponieważ nie wie, gdzie je kupić. O bezpieczeństwie „dopalaczy” w porównaniu do narkotyków mówiło 2% uczniów:

We wszystkich rodzajach szkół przytłaczający odsetek uczniów twierdził, że „dopalacze” są tak samo szkodliwe jak narkotyki – od 89% w szkołach podstawowych, przez 79% w gimnazjach, do 80% w szkołach ponadgimnazjalnych.

* Uczniowie poszczególnych rodzajów szkół wskazywali na różne osoby, do których zwróciliby się po pomoc w przypadku problemów z alkoholem czy narkotykami. Uczniowie szkół podstawowych największym zaufaniem obdarziliby rodziców (56%), gimnazjaliści – przyjaciół (50%), a uczniowie szkół ponadgimnazjalnych – po równo przyjaciół oraz specjalistów ds. uzależnień (po 44%).

II Podstawowe cele programu.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się narkomanii oraz problemom jej towarzyszącym na terenie Gminy Grodków.

Program będzie realizowany głównie poprzez profilaktykę.

Profilaktyka ma na celu:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków (prowadzenie działalności informacyjnej poprzez ogłaszanie danych na temat epidemiologii i działania placówek prowadzących działalność profilaktyczną; organizowanie kampanii edukacyjnych na temat problematyki narkomanii).

2. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne (wspieranie lokalnych inicjatyw działań profilaktycznych na terenie Gminy, szkół podstawowych, organizacji pozarządowych itp.)

3. Zintegrowanie działań profilaktycznych (młodzież, rodzice, wychowawcy) - wsparcie finansowe i merytoryczne programów profilaktycznych adresowanych do wszystkich zainteresowanych równocześnie: młodzieży, rodziców i nauczycieli.

4. Udostępnianie oferty terapeutycznej (współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami opiekuńczo – wychowawczymi dla dzieci i młodzieży)

III Założenia merytoryczne.

Podstawą prawną do podejmowania działań zapobiegających narkomanii są zadania określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

CEL STRATEGICZNY

PRZECIWDZIAŁANIE PROBLEMOM NARKOTYKOWYM W GMINIE GRODKÓW

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Edukacja osób z problemem narkotykowym w ramach uzyskiwania specjalistycznej pomocy.
2. Szkolenie osób pomagającym uzależnionym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych.
3. Upowszechnianie informacji dot. adresów instytucji i miejsc, gdzie można skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej w konkretnych sytuacjach życiowych – informator, ulotki,
4. Utrzymywanie stałego kontaktu i współpracy z poradnią uzależnień oraz ośrodkami terapeutycznymi.
5. Dofinansowanie do prawidłowego funkcjonowania świetlic opiekuńczo-wychowawczych, Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychosocjalnej i prawnej.

1. Udzielanie pomocy w ramach funkcjonowania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, zajmującego się informacją oraz pomocą prawną.
2. Tworzenie i finansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego.
3. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Poradnią Odwykową, Policją, Sądem, szkołami i organizacjami pozarządowymi w sprawach dotyczących zażywania narkotyków.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizacja w środowisku szkolnym profesjonalnych programów profilaktycznych z/z uzależnień (dotacja).
2. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.
3. Zakup i dystrybucja wśród różnych adresatów materiałów edukacyjnych: broszur, plakatów, czasopism, ulotek i innych przedmiotów o charakterze profilaktycznym.
4. Finansowanie posiłków i innych form dożywiania dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
5. Doposażenie miejsc do prowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.
6. Zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez organizowanie imprez kulturalno-oświatowych oraz wypoczynku o charakterze profilaktycznym.

Zadanie 4.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Zajęcia psychoedukacyjne dla rodzin, ukierunkowane na zmianę nawyków zachowania, które mogą utrudniać reintegrację społeczną osoby po ukończeniu leczenia.
2. Wsparcie organizacji i instytucji podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

3. Organizowanie szkoleń, konferencji, happeningów mających na celu zwiększenie świadomości, kompetencji i kwalifikacji osób podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania narkomanii.

IV Podmioty współpracujące oraz odpowiedzialne za realizację programu.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Komisariat Policji.
4. Szkoły.
5. Organizacje pozarządowe.

V Finansowanie.

Działania podejmowane w związku z realizacją zadań określonych w niniejszym programie będą finansowane ze środków pochodzących z opłat na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 6 % planu dochodów w 2012r.